

Minister van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beslisnota aanbiedingsbrief OM Fraudemonitor 2021-2022

Datum
6 december 2023

Ons kenmerk
5029652

Bijlagen
2

Bijlage(n)

- Aanbiedingsbrief OM Fraudemonitor 2021-2022
- OM Fraudemonitor 2021-2022

1. Aanleiding

Het Openbaar Ministerie (OM) heeft voor de vijfde keer de Fraudemonitor opgesteld. In deze Fraudemonitor is door middel van cijfers, geïllustreerd met voorbeelden van concrete zaken, een beeld gegeven van de strafrechtelijke prestaties in de bestrijding van fraude. Daarbij wordt ook de in- en uitstroom van zaken in 2021 en 2022 weergegeven, inclusief de afdoeningsvormen door het OM of de rechter.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met de verzending van de aanbiedingsbrief en de OM Fraudemonitor 2021-2022 aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

Het College van procureurs-generaal heeft u op 8 november 2023 de Fraudemonitor 2021-2022 aangeboden. Het OM rapporteert tweejaarlijks over de strafrechtelijke prestaties op het terrein van fraudebestrijding en heeft u verzocht, net als in voorgaande jaren, de Fraudemonitor aan te bieden aan de Tweede Kamer. De Aanbiedingsbrief is kort en zakelijk. Het gaat erom dat u de Kamer informeert over de strafrechtelijke prestaties van het OM. U benadrukt daarbij dat de geregistreerde cijfers en het strafrecht maar één van de schakels is bij bestrijding van fraude.

Fraudebestrijding wordt door het OM uiteengezet in twee domeinen, te weten: verticale en horizontale fraude. Verticale fraude ziet op fraude met overheidsgeld en staat in hoofdstuk 1 centraal. Horizontale fraude ziet op fraude waarbij burgers en bedrijven worden benadeeld en staat centraal in hoofdstuk 2.

Verticale fraude

Het zwaartepunt van de bestrijding van fraude waarbij de overheid is benadeeld, ligt bij het Functioneel Parket en de bijzondere opsporingsdiensten. Primair zijn de bijzondere opsporingsdiensten (Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD), Arbeidsinspectie (NLA), Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)) verantwoordelijk voor de

strafrechtelijke handhaving van fraude met betrekking tot de ordeningswetgeving van de minister waaronder zij ressorteren. De samenwerking tussen het OM en de bijzondere opsporingsdiensten in het kader van verticale fraude wordt uitgewerkt in de Fraudemonitor, evenals de inzet en de prestaties.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

In- en uitstroom verticale fraude

De instroom van verticale fraudezaken ligt in 2022 hoger dan in 2021. De instroom van zaken ging van 906 naar 1.024 zaken. De uitstroom lag in beide jaren hoger dan de instroom en ging van 1.218 in 2021 naar 1.178 zaken in 2022. Een groot deel van de verticale fraudezaken wordt daarbij op een andere wijze afgedaan dan via de strafrechter.

Datum
6 december 2023

Ons kenmerk
5029652

Horizontale fraude

In het kader van de aanpak van financieel-economische criminaliteit en ondermijning richt het strafrechtelijk onderzoek zich op vormen van horizontale fraude zoals hypotheekfraude, verzekeringsfraude, vastgoedfraude en fraude met namaakartikelen. De aanpak van fraude in de zorg (onder andere fraude met persoonsgebonden budgetten (pgb), Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en sociale zekerheid) is in 2022 geïntensiveerd.

In- en uitstroom horizontale fraude

Over de jaren 2021 en 2022 is het aantal bij het OM aangeleverde zaken van horizontale fraude gestegen ten opzichte van eerdere jaren. Dit betrof 5.926 zaken in 2021 en 4.444 in 2022; in 2020 was dit nog 4.136. Opsporing en vervolging is een continu proces waarbij verdachten het hele jaar door instromen en dit betekent ook dat afgedane zaken niet per se de in datzelfde jaar ingestroomde zaken betreft. In 2021 zijn 5.859 zaken uitgestroomd, en in 2022 4.572.

Afdoeningen

Zowel op verticale als horizontale fraude worden in 2021 en 2022 meer zaken afgedaan dan dat er instroomden in die jaren. Het aantal zaken dat in procenten van het totaal naar de rechter gaat neemt iets af. Het aantal OM-strafbeschikkingen neemt iets toe ten opzichte van eerdere jaren. Het OM merkt op dat de ervaring leert dat bij fraude het sepotpercentage gemiddeld hoger is dan bij commune delicten omdat het vaak zaken betreft die zich op het grensvlak van een civielrechtelijk geschil en een al dan niet voldoende bewijsbaar strafbaar feit bevinden.

4. Toelichting

4.1 Politieke context

De aanpak van horizontale fraude, waarbij niet de overheid maar burgers of bedrijven worden benadeeld, is in de periode 2015-2018 in de Veiligheidsagenda opgenomen geweest. In de huidige Veiligheidsagenda 2023-2026 is gedigitaliseerde criminaliteit, waaronder online (horizontale) fraudevormen, geprioriteerd.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.